

การประเมินโครงการเรื่อง : การประเมินเชิงระบบโครงการการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติด

ของโรงเรียนวัดสุทธิมงคลตามรูปแบบ CIPIEST Model

ผู้ประเมิน : นรณณ์ เห็นหลอด

สถานศึกษา : โรงเรียนวัดสุทธิมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 2

ปีที่ทำการวิจัย : 2559

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

โครงการการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติด โรงเรียนวัดสุทธิมงคลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ปีการศึกษา 2559 เป็นโครงการที่มีแนวทางการปฏิบัติอย่างเป็นระบบมุ่ง
พิจารณาความคงอยู่หรือความต่อเนื่องของการพัฒนาในการทำโครงการที่ประสบผลสำเร็จไปใช้รวมถึงวิธีการ
รักษาไว้การประเมินเชิงระบบโครงการครั้งนี้ใช้รูปแบบการประเมิน CIPIEST Model ใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้าน
บริบท (Context Evaluation) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ด้านกระบวนการ (Process
Evaluation) ด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) ด้านประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) ด้าน
ความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) การ
ประเมินมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินเชิงระบบโครงการการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดของโรงเรียนวัด
สุทธิมงคล โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPIEST Model ใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้าน
กระบวนการ ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ 2) เพื่อศึกษาผล
การดำเนินโครงการการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติด ในด้านความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกัน
ตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนโรงเรียนวัดสุทธิมงคล 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการการ
ป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดของครู และคณะกรรมการดำเนินโครงการ นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) เพื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาเสพติดของ
นักเรียนโรงเรียนวัดสุทธิมงคลก่อนและหลังการดำเนินโครงการจำแนกตามระดับชั้น กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่
ครูผู้สอน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 ผู้ปกครองนักเรียน (สัดส่วน : 1 : 1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน ผู้นำชุมชน ครูตำรวจโครงการ D.A.R.E. ครูพระ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข รวมจำนวน 229 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม/ประเมิน แบบทดสอบ และแบบวัดการวิเคราะห์ข้อมูล
โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
t-test แบบ Dependent Sample และสูตรคำนวณความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$

ผลการวิเคราะห์การประเมินตอนที่ 1 การประเมินระยะที่ 1 ก่อนดำเนินโครงการ ได้แก่ (1.1)
ผู้บริหาร คณะกรรมการดำเนินโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียนมีความ
คิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของโครงการทั้ง 7 ด้านในภาพรวมมีความคิดเห็นระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็น

รายด้าน ด้านผลกระทบมีความคิดเห็นในระดับมากนอกนั้นมีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนค่าความความคิดเห็นต่อสภาพที่พึงประสงค์ของโครงการ โดยรวมมีความคิดเห็นระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านบริบท มีความคิดเห็นระดับมาก (1.2) ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของโครงการทั้ง 7 ด้านเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ก) ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ ข) ด้านความยั่งยืน ค) ด้านประสิทธิผล ง) ด้านกระบวนการ จ) ด้านผลกระทบ ฉ) ด้านปัจจัยนำเข้า และลำดับสุดท้ายได้แก่ ช) ด้านบริบท (1.3) ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและคณะกรรมการดำเนินโครงการ ด้านบริบทและด้านปัจจัยนำเข้าคือควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่แบ่งงานไว้ชัดเจนและทำอย่างเป็นระบบ นักเรียนส่วนใหญ่มีจิตสำนึกในการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติด มีความกระตือรือร้นและมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ผลการประเมินระยะที่ 2 (1.4) คณะกรรมการดำเนินโครงการมีความคิดเห็นด้านกระบวนการ โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีความคิดเห็นในระดับมากจำนวน 7 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นจากน้อยไปหามาก 2 ลำดับแรก ได้แก่สร้างเครือข่ายการทำงานของครูและประชุมผู้ปกครองนักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ผลการประเมินระยะที่ 3 การประเมินผลหลังการดำเนินงานโครงการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ด้านผลกระทบ

ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (1.5) คณะกรรมการดำเนินโครงการมีความ

คิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตโดยรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความคิดเห็นในระดับมากจำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความยั่งยืน ส่วนด้านอื่นมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดทุกด้าน (1.6) ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็น ทั้งโดยรวม

และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (1.7) นักเรียนมีความคิดเห็นทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินโครงการจากการศึกษาผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนเรื่อง “การป้องกันและแก้ปัญหาเสพติด” (2.1) กลุ่มแรกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 โดยรวม คะแนนก่อนเรียน ได้ร้อยละ 46.47 หลังเรียนได้คะแนนร้อยละ 82.35 เมื่อจำแนกเป็นชั้นเรียนปรากฏว่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลการเรียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 86.67 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลการเรียนคิดเป็นร้อยละ 80.00 กลุ่มที่สองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 จำนวน 24 คน โดยรวม คะแนนก่อนเรียน ได้ร้อยละ 45.83 หลังเรียนได้คะแนนร้อยละ 91.25 เมื่อจำแนกเป็นชั้นเรียนปรากฏว่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการเรียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 94.44 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลการเรียนคิดเป็นร้อยละ 89.33 (2.2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 มีเจตคติทางบวกต่อการแก้ไขและป้องกันยาเสพติดทุกข้อ (2.3) ผลการสังเกตพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำดังนี้ 1) นักเรียนรักษาสุขภาพด้วยการออกกำลังกาย รับประทานอาหารอย่างเพียงพอกับความต้องการของร่างกาย 2) นักเรียนจะปฏิเสธทันทีเสมอเมื่อเพื่อนนำยาเสพติดมาและชวนให้เสพยาเสพติดและ 3) นักเรียนเชื่อฟังคำกล่าวสอนของครูไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับหรือเสพยาเสพติด (2.4) ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ได้แก่ ชุมชนบ้านวังปลาป้อมและชุมชนบ้านโคกชุมพรยินดีร่วมมือและสนับสนุนโครงการการป้องกันและแก้ปัญหาเสพ

ติดของโรงเรียนวัดสุทิมงคลต่อไปส่วนด้านคุณลักษณะของนักเรียนตามโครงการ พบว่า นักเรียนเผยแพร่ความรู้การป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดสู่ชุมชนบ้านวังปลาป้อมและชุมชนบ้านโคกชุมพรอย่างเข้มแข็ง

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ จำแนกได้ 2 กลุ่ม ดังนี้ (3.1) ครู คณะกรรมการดำเนินโครงการ และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด 19 ข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 2 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนจัดสรรวัสดุในกิจกรรมต่างๆ ของโครงการอย่างเพียงพอและมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 7 ข้อ (3.2) นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมมีความพึงพอใจระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด 11 ข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ข้อ 1) มีการจัดหาและจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างเพียงพอ 2) มีการดำเนินโครงการที่เป็นระบบระเบียบทำให้การปฏิบัติชัดเจนตรงวัตถุประสงค์และ 3) การร่วมโครงการทำให้มีความคิดสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดประโยชน์นำไปใช้กับชีวิตประจำวันในชุมชนบ้านวังปลาป้อมและชุมชนบ้านโคกชุมพร

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความรู้ความเข้าใจในภาพรวมการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดก่อนและหลังดำเนินโครงการการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังและก่อนดำเนินโครงการของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับชุมชน

1.1 ชุมชนควรร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินโครงการการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดของโรงเรียนวัดสุทิมงคล

1.2 ชุมชนควรใช้โรงเรียนเป็นแหล่งข้อมูลการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

2.1 โรงเรียนวัดสุทิมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ควรมีโครงการการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติด ปีการศึกษา 2560 ต่อไป

2.2 โรงเรียนควรเป็นแหล่งรวบรวมกลยุทธ์การป้องกันและแก้ปัญหาเสพติด และการเก็บรักษาเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา และเผยแพร่สู่ภายนอก

2.3 โรงเรียนควรมีการเชื่อมต่อด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นการสร้างเครือข่ายทางการศึกษาแลกเปลี่ยนข้อมูลการเรียนรู้ทรัพยากรที่สามารถสื่อสารกันได้ทั่วประเทศ

2.4 โรงเรียนควรใช้โครงการเป็นสื่อที่ก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน

2.5 โรงเรียนควรจัดทำข้อมูลการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดนำขึ้นเว็บไซต์ เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลการดำเนินงานโครงการ และเป็นแนวทางในการสร้างเครือข่ายกับทั้งองค์กรภายนอกและภายในโรงเรียน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

3.1 ผู้บริหารควรประเมินโครงการการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของโรงเรียนวัดสุทธิมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ต่อเนื่องทุกปี

3.2 ผู้บริหารควรใช้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร ประกอบการตัดสินใจ เกี่ยวกับการดำเนินโครงการการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของโรงเรียนวัดสุทธิมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ปีการศึกษา 2559 และนำวิธีการประเมินไปใช้ในโครงการอื่นของโรงเรียนต่อไป

3.3 ผู้บริหารควรเข้าใจเห็นประโยชน์และความสำคัญของโครงการการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของโรงเรียนวัดสุทธิมงคล

3.4 ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้ใช้โครงการการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในการจัดการเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและให้ถือว่าการใช้โครงการ ในกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆเป็นการเรียนการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความดีความชอบประจำปีด้วย

3.5 ผู้บริหารควรมีการสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูโดยเป็นแบบอย่างที่ดีปรึกษาและช่วยเหลือตามความเหมาะสม

3.6 ผู้บริหารควรเน้นการดำเนินโครงการการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของโรงเรียนวัดสุทธิมงคล โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติกับผู้เกี่ยวข้องทุกคน

4. ข้อเสนอแนะสำหรับครู

4.1 ครูโรงเรียนวัดสุทธิมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ควรเตรียมการที่จะเข้าร่วมโครงการการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของโรงเรียนวัดสุทธิมงคล ในปีการศึกษา 2559

4.2 ครูควรบูรณาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสาระ “การป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด” กับทุกกลุ่มสาระวิชา

4.3 ครูควรศึกษาให้เข้าใจเห็นประโยชน์และความสำคัญของโครงการการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของโรงเรียนวัดสุทธิมงคล

4.4 ครูควรสร้างเครือข่ายโครงการการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดเพื่อประสานประโยชน์ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมต่างๆร่วมกัน

4.5 ในการดำเนินงานตามโครงการ ครูควรดำเนินการตามคู่มือให้ครบทุกขั้นตอนและสามารถปรับกิจกรรมโครงการให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

5. ข้อเสนอแนะสำหรับนักเรียน

5.1 นักเรียน ควรจะมีจิตสำนึกที่ดีในการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด ก่อให้เกิดการพัฒนาทางจิตใจควบคู่ไปกับการเรียนรู้ ทำให้มีสมาธิในการเรียนการทำงานมากขึ้น

5.2 นักเรียนจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีควรผ่านโครงการการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดของโรงเรียนวัดสุทธิมงคล

5.3 นักเรียนควรปฏิบัติรู้จักใช้วิธีการที่มีอยู่รอบตัวรู้จักตั้งคำถาม หาคำถาม ช่างสังเกตและค้นคว้ารู้จักการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดต่อไป

5.4 นักเรียนควรเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดแก่เพื่อนและผู้ปกครองนักเรียนตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียนต่อไป

